

Ministerie van Veiligheid en Justitie
Ter attentie van de Minister,
Mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum : 8 maart 2011
Betreft : voorlopige reactie VBV op consultatieverzoek betreffende de verplichte regionalisering en de Ondersteuningsorganisatie Fysieke Veiligheid (OFV).

Geachte Excellentie.

Middels deze brief wil de VBV schriftelijk reageren op de concept wetswijziging Wet Veiligheidsregio's ten aanzien van de verplichte regionalisering van de brandweer en de Ondersteuningsorganisatie Fysieke Veiligheid (OFV). De gezamenlijke brief van de vakorganisaties, die meer gericht is op georganiseerd overleg over arbeidsvoorwaarden en rechtspositie, wordt door de VBV gesteund.

De algemene focus in deze brief ligt op het karakter en binding van de Brandweer Vrijwilliger in de lokale samenleving, de beïnvloeding van beide wetswijzigingen op de veiligheid van de burger, de medezeggenschap van de Brandweer Vrijwilliger en de politieke en vakinhoudelijke aspecten en veronderstelde consequenties.

Draagvlak en betrokkenheid door huidige consultatieproces

Gelet op het grote belang dat u stelt in de voortgang van het wetgevende proces, hebben wij als bestuur, onder tijdsdruk van de zeer korte consultatietermijn, moeten kiezen voor een voorlopige inhoudelijke reactie. Deze reactie moet echter nog, met de betreffende wetswijzigingen, voor de eerste keer naar de achterban voor raadpleging, en ... dit moet ook nog worden georganiseerd. De verwachting is dit eind mei zal hebben plaatsgevonden en wij u in juni as. kunnen berichten welke standpunten wij definitief innemen.

Omdat de voorgestelde wetswijzigingen voor de 16 miljoen burgers en voor een groot deel van onze achterban van groot belang zijn, verzoeken wij u hier in het wetgevende proces rekening mee te willen houden. Immers zoals reeds aangeven in ons kennismakingsgesprek van 15 februari jl. achten wij draagvlak en betrokkenheid in deze fase van het proces voor onze achterban van 22.000 Brandweer Vrijwilligers van eminent belang. *Aan de voorkant investeren betekent aan de achterkant vaart kunnen maken.*

Wetswijziging 'regionalisering brandweer'

De VBV begrijpt dat de minister inzet op een uniforme organisatie van de brandweer omdat de overtuiging leeft dat schaalvergroting de oplossing is. Wel constateert de VBV dat er steeds meer geluiden zijn waaruit op te maken valt dat het draagvlak voor regionalisering op de werkvloer wegebt. Iedere burger kent de nadelen van schaalvergroting in zorg, onderwijs, woningcorporaties en politie. Deze nadelen ziet men ook binnen de volledig geregionaliseerde brandweerorganisaties zich sterk manifesteren ('overkill' aan kantoren, kantoorbanen, management en bureaucratie). Gemeenten zien dat hun financiële bijdrage voor de brandweezorg bijna jaarlijks moet worden verhoogd en/of zien zich gedwongen te bezuinigen op de veiligheid door kazernesluitingen en verruiming van opkomsttijden zonder er echt meer zeggenschap over te hebben.

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek : Larikslaan 1	Telefoon : 033 - 49 62 768	Fiscaal : 81.86.45.167
3833 AM Leusden	Fax : 033 - 49 62 777	KvK-nummer : 08168567
Post : Postbus 290	Home : www.brandweervrijwilligers.nl	Bankrekening : 61.37.43.415
3830 AG Leusden	E-mail : info@brandweervrijwilligers.nl	CMHF - Verenigingsnummer 90

Uniformiteit en geen lappendeken

De VBV stelt voor die nadelen met elkaar te erkennen en voorafgaand aan deze omvangrijke operatie er de lessen uit te trekken. Zo kan worden voorkomen dat opnieuw 'de prijs' betaald wordt voor wat in andere sectoren en de geregionaliseerde brandweerkorpsen reeds geleerd is. Wij stellen dan ook voor om eerst te evalueren en de gevonden lessen te verwerken in de gekozen schaalgrootte. Zo wordt voorkomen dat retoriek de boventoon voert in plaats van werkelijke verbeteringen te realiseren voor de burger en onze unieke vrijwilligersorganisatie.

Vooruitlopend hierop vermelden wij dat de VBV een groot voorstander is van een uniforme modelmatige inrichting van de regionale brandweerkorpsen, zoals vermeld in de gezamenlijke brief van de vakorganisaties. Dat maakt een einde aan de lappendeken van uiteenlopende regionale organisatievormen en voorkomt veel onnodige ballast en grote uitgaven. Als er dan geregionaliseerd wordt dan ook maar zo uniform mogelijk. Dat geeft het meeste overzicht en bestuurlijke duidelijkheid.

Vrijwilligers en beleid

De VBV is blij dat de Brandweer Vrijwilligers in de Memorie van Toelichting genoemd worden. Echter hoe behoud je *alle* Brandweer Vrijwilligers als burgers van de lokale samenleving, gesteund door hun gezin, hun werkgever of tijdsruimte binnen eigen bedrijf?

Medezeggenschap en invloed is daar een sleutel voor. De lokale inbedding en verbondenheid echter maakt het organiseren van de medezeggenschap en invloed aanmerkelijk lastiger dan die van het kantoor- en beroepsuitrukpersoneel. De sterk vergrootte afstand naar de leiding maakt het vinden, binden en vooral blijven boeien ingewikkelder. Eerder was het 1 gemeente met 1 kazerne. Nu wordt het 1 veiligheidsregio met 50-70 kazernes waarbij de VBV opmerkt dat fijnmazigheid met snelle opkomsten lijkt te worden ingewisseld voor centralisatie en langere opkomsttijden. Invloed en zeggenschap van vrijwilligers dreigt bovendien in deze grootschaligheid volledig te verdwijnen, het wordt in ieder geval als sterk schurend ervaren.

De wetswijziging geeft geen duidelijkheid bij wie de Brandweer Vrijwilliger nu moet aankloppen. Wie is de werkgever en hoe is de medezeggenschap geregeld? Het adagium dat er telkens 'over' hen en niet 'met' hen wordt gesproken, is daarom helaas steeds meer van toepassing. Voormalig Minister Ter Horst was van mening dat ook voor de Vrijwilligers alles in de WOR goed geregeld was. Dit blijkt in de praktijk nauwelijks te werken; eerder bemerkt de VBV het tegendeel. Daarnaast zijn er gemeenten die recentelijk de WOR gewoon opzij geschoven hebben om hun bezuinigingsplannen te realiseren.

Zelfredzaamheid en burgerparticipatie

Nederlandse wetenschappers, zoals de bekende Ira Helsloot, pleiten voor een vorm van vrijwilligerschap, die bijvoorbeeld in Amerika voorkomt: de zogenaamde 'community response teams'. Dus terug naar meer verantwoordelijk bij de burgers neerleggen. Een vorm van georganiseerde zelfredzaamheid, verzorgt door diezelfde burgers.

Dit staat haaks op wat diezelfde wetenschappers 'gulzig bestuur' noemen. Dat is nu precies wat er naar onze opvatting gebeurt met de regionalisering. Als een deel van de organisatie van de brandweer, zoals rampbestrijding meer centraal (regionaal) moet, zou er tegelijkertijd een andere beweging op gang moeten komen. Een beweging die een versterking en vergrote zichtbaarheid van de lokale brandweezorg, meer lokaal inbedt. Als het zo georganiseerd wordt: en centraliseren van bedrijfsvoering en terugorganiseren van verantwoordelijkheden dan blijft de burger betrokken en dus ook de vrijwilliger, want hij of zij is die burger.

Indien de lokale brandweezorg de grootschaligheid wordt binnen gezogen zonder het terug te organiseren, wordt de lokale binding naar de achtergrond gedrongen. Die burgers voelen zich dan

minder verantwoordelijk en daardoor de werving van vrijwilligers sterk bemoeilijken. Op den duur houd je dan als vanzelf een te grote, logge en onbetaalbare organisatie over die de dagelijkse brandweezorg niet meer aan kan. De VBV is bevreesd dat er dan slechts nog 1 mogelijkheid overblijft namelijk die veiligheidszorg uitbesteden aan particuliere bedrijven. Wij weten dat dit op een ramp uitdraait in onze Rijnlandse cultuur. Daarom pleit de VBV voor een blijvende en versterkte lokale inbedding en deze dient per wet adequaat geregeld te worden.

De VBV verwacht dat in deze tijden van financiële schaarste, de overheid gaat investeren in het vrijwilligersbeleid binnen de brandweer. Het zoeken naar toekomstbestendige oplossingen is echter ondergeschikt geraakt aan de bezuinigingsdrift die alleen de werkvloer lijkt te treffen. De 'saneringsrondes' die momenteel in een beperkt aantal veiligheidsregio's plaatsvinden, zullen hun tol eisen in het vinden en binden van Brandweer Vrijwilligers. Dit afgaande op de constatering (honderden Brandweer Vrijwilligers nu al op de wip) in regio's die al volledig geregionaliseerd zijn. Wanneer deze ontwikkeling zich voortzet, zal naar de opvatting van de VBV ook de rampenbestrijding onder druk komen te staan. De VBV vraagt hierom op landelijk niveau ruimte voor het ontwikkelen én onderhouden van beleid dat gericht is op de inzet en het behoud van vrijwilligers in de brandweezorg. De VBV is bereid zich hiervoor tot het uiterste in te willen spannen.

Voorstellen tot verbetering

Concreet komt de VBV met de volgende voorstellen tot verbetering.

- ✚ Verzoek om met het wetgevende proces rekening te houden met inpassing van resultaten van de achterbanraadpleging;
- ✚ Onderzoek de nadelen in genoemde grootschaligheid en buig deze om in voordelen ten bate van de voorliggende plannen;
- ✚ Ontwerp een uniforme regionale modelorganisatie gebaseerd op de primaire kerntaken en die 'lean & mean' is voor de ondersteunende functies en management;
- ✚ Onderzoek de alternatieven voor directe invloed en zeggenschap van de 22.000 Brandweer Vrijwilligers in hun kazernes om zo draagvlak te creëren om zo de lokale betrokkenheid te handhaven en
- ✚ Onderzoek de mogelijkheid tot versterking de lokaal georganiseerde zelfredzaamheid en burgerparticipatie van Brandweer Vrijwilligers in relatie tot regionalisatie.

Wetsvoorstel Ondersteuningsorganisatie Fysieke Veiligheid

Het wetsvoorstel 'Ondersteuningsorganisatie voor Fysieke Veiligheid', een centrale organisatie die de wettelijke taken omtrent scholing, examinering en beleidsondersteuning regelt, lijkt sterk op eerdere plannen van de politie voor een landelijk nationaal bureau voor expertise, bedrijfsvoering, werk- en arbeidsomstandigheden. In ieder geval lijkt de basis hiervoor te worden gelegd.

Zo wordt een rijksorganisatie op afstand gecreëerd met personeel in rijksdienst (ZBO), met ministeriele verantwoordelijkheid en directe politieke verantwoording naar de Tweede Kamer. Het bestuur wordt gevormd door de voorzitters van de veiligheidsregio's, -nu korpsbeheerders van de brandweer-, die op persoonlijke titel zitting hebben. De Algemene Besturen van de 25 Veiligheidsregio's mogen hun zienswijze aan de minister voorleggen echter de bestuurlijke doorzettingsmacht ontbreekt. De werkelijke invloed van gemeenten wordt zo volledig gemarginaliseerd. De financiering is nog meer hybride dan die van de huidige veiligheidsregio's, er moeten immers ook opdrachten uit de markt gehaald kunnen worden door het voormalige NIFV. Kortom: de minister bepaalt, de Kamer controleert en de gemeenten betalen mee. 'Wonderlijk construct' dat iets weg heeft van de VTSPN? Is dat wat er bedoeld wordt en wat de Regering wil?

Werknemers in bestuur OFV

In de gehele wettekst en de Memorie van Toelichting van de OFV komt het woord werknemer en/of Brandweer Vrijwilliger niet voor terwijl werkelijk alle taken van dit orgaan hem of haar direct raken en zijn of haar werk- en arbeidsomstandigheden direct beïnvloeden. De werkgevers zijn daarentegen zelfs meervoudig vertegenwoordigd; door het Algemene en Dagelijks Bestuur en door de Raad Regionale Commandanten (RRC). Deze laatste functionarissen bekleden in principe de echte werkgeversposities.

De VBV acht het volledig ontbreken van invloed en zeggenschap op een landelijk orgaan dat alle wettelijke bevoegdheden krijgt om de gehele bedrijfsvoering (PIOFACH) landelijk te organiseren, en het personeelsbeleid, de aanschaf van het materieel, en het ontwikkelen van handboeken en leidraden landelijk vast te stellen, onaanvaardbaar. Geen enkele invloed meer op doelmatigheid van middelen, op effectiviteit van gebruik onder bijzonder omstandigheden, op functionaliteit in repressieve slagkracht. Kortom; geen uitgekende basis voor breed draagvlak.

Brandweeronderwijsraad

De Brandweeronderwijsraad die voor vernieuwing van het brandweeronderwijs is opgericht, is een orgaan dat het meest adequaat op landelijk niveau georganiseerd kan worden. Nu wordt dit orgaan bij de werkgeversorganisatie van de Veiligheidsregio's ondergebracht waardoor de noodzakelijke onafhankelijkheid zwaar onder druk kan komen te staan. De VBV acht een vergelijkbare wettelijke positie als de Politieonderwijsraad meer op zijn plaats.

Voorstellen tot verbetering

Concreet komt de VBV met de volgende voorstellen tot verbetering.

- ✚ De minister duidelijkheid geeft over de toekomstige ontwikkelingen teneinde de kosten en baten op korte en lange termijn te kunnen doorrekenen.
- ✚ Het bestuur van de OFV op te delen in werkgevers en werknemersposities en zo de aansturing in balans te organiseren. Hierbij ook in acht genomen datgene, dat de gezamenlijke vakorganisaties reeds hebben verwoord in hun brief over belangenverstrengeling
- ✚ De minister adviseert de Brandweeronderwijsraad niet onder te brengen bij de OFV maar een onafhankelijke positie te geven naar analogie van de Politieonderwijsraad.

De VBV, -als brancheorganisatie voor de 22.000 Brandweer Vrijwilligers-, hoopt met deze brief een eerste zinvolle bijdrage te leveren aan de kwaliteit en toepasbaarheid (functionaliteit) van de wetsvoorstellen 'Regionalisering van de brandweer' en 'Oprichting Ondersteuningsorganisatie voor Fysieke Veiligheid'.

Wij danken u dat u ons in de gelegenheid hebt gesteld om onze visie en opvattingen op de voorliggende wetswijzigingen te hebben mogen geven. Wij zijn gaarne bereid tot mondelinge toelichting en tekenen met de meeste hoogachting.

Cees van Beek MCDm
Voorzitter VBV

NB Deze brief is eveneens elektronisch verzonden. De ontvangstbevestiging kunt u sturen naar: info@brandweervrijwilligers.nl.